

Anonymizovaná verze

Překlad

C-93/20 – 1

Věc C-93/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

25. února 2020

Předkládající soud:

Bezirksgericht Schwechat (Rakousko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

13. února 2020

Žalobkyně:

JU

Žalovaná:

Air France Direktion für Österreich

USNESENÍ

VĚC:

Žalobkyně

JU

8010 Graz

[*omissis*]

[*omissis*]

[*omissis*]

[*omissis*]

Žalovaná

Air France Direktion für Österreich

1070 Vídeň

[*omissis*]

[*omissis*]

[*omissis*]

o zaplacení částky:

639,00 eur a příslušenství (náhrada škody/nárok ze záruky)

I.

Soudnímu dvoru Evropské unie se na základě článku 267 SFEU předkládají následující předběžné otázky:

1. Musí být čl. 31 odst. 2 ve spojení s čl. 31 odst. 4 Úmluvy o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu (Montrealská úmluva) vykládán v tom smyslu, že při opožděném dodání musí být stížnost na poškození podaného zavazadla, k němuž došlo na palubě letadla nebo v době, během níž se podané zavazadlo nacházelo v péči dopravce, vznesena u dopravce vždy do sedmi dní ode dne, kdy příjemce zavazadlo obdrží, jinak nelze proti dopravci vznést žádné nároky kromě případů úmyslného podvodu z jeho strany?
2. (v případě záporné odpovědi na první otázku:)

Musí být čl. 31 odst. 2 ve spojení s čl. 31 odst. 4 Úmluvy o sjednocení některých pravidel pro mezinárodní leteckou dopravu (Montrealská úmluva) vykládán v tom smyslu, že při opožděném dodání musí být stížnost na poškození podaného zavazadla, k němuž došlo na palubě letadla nebo v době, během níž se podané zavazadlo nacházelo v péči dopravce, vznesena u dopravce do 21 dní ode dne, kdy příjemce zavazadlo obdrží, jinak nelze proti dopravci vznést žádné nároky kromě případů úmyslného podvodu z jeho strany?

II.

[omissis] [přerušeni řízení]

ODŮVODNĚNÍ:

Relevantní skutkové okolnosti a předmět původního řízení

Žalobkyně letěla dne 24. června 2018 z Vídně do Paříže letem AF 1139 rezervovaným u žalované, žalovaná také prováděla tento let jako letecký dopravce. Zavazadlo, černý kufr, které žalobkyně při tomto letu podala u odbavovací přepážky žalované ve Vídni, jí bylo předáno se zpožděním až dne 3. července 2018 po jejím návratu do Vídně. Kufr samotný, jakož i elektrický zubní kartáček nacházející se v tomto kufru, byly v době, kdy se nacházely v péči žalované, neopravitelně poškozeny. Žalobkyně oznámila žalované poškození kufru a elektrického zubního kartáčku poprvé dopisem ze dne 20. července 2018.

Předmětnou žalobou se žalobkyně z důvodu škody vzniklé na kufru a elektrickém zubním kartáčku domáhala úhrady částky 639,00 eur a příslušenství. Ve zkratce

argumentovala tím, že kufr a elektrický zubní kartáček jí byly dodány značně poškozené. Vyhotovila fotografie poškození a nároky uplatnila podle článku 31 Montrealské úmluvy (dále jen „MÚ“) během 21denní lhůty po opožděném dodání zavazadla.

Žalovaná tento žalobní návrh zpochybnila a navrhla zamítnutí žaloby a uložení náhrady nákladů řízení žalobkyni. Tvrdila zejména, že žalobkyně neuplatňuje škodu v důsledku zpožděného dodání zavazadla, nýbrž výhradně z důvodu poškození zavazadla. V takovémto případě musí být podle čl. 31 odst. 2 první věty MÚ vždy vznesena stížnost u dopravce do sedmi dní ode dne převzetí. V případě nedodržení této lhůty jsou podle čl. 31 odst. 4 MÚ jakékoliv nároky vůči dopravci vyloučeny. Žalobkyně tedy měla vznést odůvodněnou stížnost nejpozději do 10. července 2018, což však neučinila.

Použitelné unijní právo a dotčená ustanovení unijního práva

Francie i Rakousko ratifikovaly Montrealskou úmluvu dne 28. června 2004. Evropské společenství jako regionální hospodářská organizace uložilo ratifikační listinu společně s členskými státy Evropské unie dne 29. dubna 2004, úmluva tedy dne 28. června 2004 vstoupila v platnost také pro Evropskou unii [*omissis*]. Z toho vyplývá, že Soudní dvůr Evropské unie je příslušný k výkladu Montrealské úmluvy. Soudní dvůr Evropské unie na základě žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce podaných vnitrostátními soudy provádí v ustálené judikatuře výklad Montrealské úmluvy (věci C-344/04 IATA a ELFAA; C-63/09 Walz; C-6/14 Wucher Helicopter ad Euro-Aviation Versicherung; C-240/14 Prüller-Frey).

Montrealská úmluva obsahuje mimo jiné tato ustanovení:

- Článek 17 odst. 2: Dopravce odpovídá za škody vzniklé zničením, ztrátou nebo poškozením zavazadel podaných k přepravě, pouze pokud událost, která způsobila zničení, ztrátu nebo poškození, nastala na palubě letadla nebo v době, kdy bylo zavazadlo podané k přepravě v péči dopravce. Dopravce však neodpovídá za rozsah škody, která vznikla v důsledku skryté závady, vlastnosti nebo vady zavazadla. Za zavazadla nepodaná k přepravě včetně osobních věcí odpovídá dopravce pouze tehdy, pokud k poškození došlo jeho chybou nebo chybou jeho zaměstnanců nebo zprostředkovatelů.
- Článek 19: Dopravce odpovídá za škody způsobené zpožděním při letecké dopravě cestujících, zavazadel nebo nákladu. Dopravce však neodpovídá za škody způsobené zpožděním, je-li prokázáno, že on, jeho zaměstnanci a zprostředkovatelé učinili všechna opatření, která lze přiměřeně požadovat k tomu, aby se předešlo takové škodě, nebo že dopravce, jeho zaměstnanci či zprostředkovatelé nemohli taková opatření učinit.

- Článek 31 odst. 2: Pokud osoba, která je oprávněna přijmout zavazadlo nebo náklad, zjistí jeho poškození, musí po tomto zjištění vznést stížnost u dopravce nejpozději do sedmi dní ode dne převzetí podané[ho] zavazadla a 14 dní ode dne převzetí dopravovaného nákladu. Při opožděném dodání je třeba vznést stížnost do 21 dní ode dne, kdy osoba zavazadlo nebo náklad obdrží.
- Článek 31 odst. 4: Pokud nebyla v uvedených lhůtách vznesena žádná stížnost, nelze proti dodavateli vznést žádné nároky kromě případů úmyslného podvodu z jeho strany.

Zjištění soudů, které věc v dosavadních stupních projednávaly, a stanoviska účastníků řízení

Žalobkyně zastává stanovisko, že z druhé věty čl. 31 odst. 2 MÚ vyplývá, že v případě opožděného dodání zavazadla musí být stížnost vznesena do 21 dní nezávisle na tom, o jaký druh škody se jedná. Žalovaná má naopak za to, že v případě poškození zavazadla musí příjemce vznést stížnost z důvodu tohoto poškození do sedmi dní. Porovnává podmínky nároku stanovené v člancích 17 a 18 MÚ, které se týkají poškození zboží a zavazadel na straně jedné, a v článku 19 MÚ, který se týká škod způsobených zpožděním, na straně druhé se lhůtami pro podání stížnosti upravenými v čl. 31 odst. 2 MÚ. Odvozuje z toho, že toto ustanovení je nutno chápat tak, že věcné škody musí být uplatněny do sedmi dnů podle první věty citovaného ustanovení, škody vzniklé v důsledku zpoždění pak do 21 dní podle druhé věty citovaného ustanovení.

V prvním stupni se předkládající soud jako soud prvního stupně v zásadě přiklonil ke stanovisku žalované a žalobu zamítl. Uvedl, že účelem povinnosti vznést stížnost je poskytnout dopravci v přiměřené době informaci o tom, zda proti němu budou vzneseny nároky. Při poškození zavazadla navíc dopravce od předání v podstatě nemá možnost zjistit, zda škoda uplatněná později skutečně vznikla již před dodáním. Vzhledem k tomu, že poškození zavazadla je příjemci zpravidla zjevné ihned při převzetí, lze pro nároky na náhradu škody v souvislosti s poškozením zavazadla stanovit kratší sedmidenní lhůtu pro podání stížnosti. V případě, že opožděně dodané zavazadlo vykazuje poškození, má příjemce od okamžiku dodání stejné možnosti jej zkontrolovat, jako by mu bylo dodáno včas. Pokud by také v takovém případě, v němž nárok právě není založen na škodě vyplývající ze zpoždění, byla použita delší lhůta 21 dní, vedlo by to k nelogickému rozlišování. Druhou větu čl. 31 odst. 2 MÚ je tedy třeba vykládat tak, že se týká pouze škod vzniklých v důsledku zpoždění. Článek 31 odst. 2 MÚ svým účelem vychází z různých příčin vzniku škody a stanoví pro ně různé lhůty. Zaprvé - z uvedených důvodů - kratší lhůtu pro škody způsobené poškozením zavazadla, a zadruhé delší lhůtu pro škody vzniklé v důsledku zpoždění.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně odvolání. Landesgericht Korneuburg (Zemský soud v Korneuburgu) jako odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k novému rozhodnutí po doplnění řízení. Uvedl k

tomu, že čl. 31 odst. 2 MÚ nehovoří o škodě způsobené poškozením a škodě v důsledku zpoždění, nýbrž stanoví různé lhůty pro škody na odbaveném zavazadle a na přepravovaném zboží. Ustanovení koneckonců stanoví, že v případě zpoždění činí lhůta 21 dní. Rozdělení na různé základy nároku, jak jej dovozuje odpůrkyně, ze znění tohoto ustanovení nevyplývá. Ani z posouzení podle smyslu a účelu stížnosti však nevyplývá jeden určitý výkladový závěr. Smyslem a účelem oznámení škody je poskytnout dopravci v přiměřené lhůtě přehled o tom, zda vůči němu budou vzneseny nároky podle Montrealské úmluvy, aby mohl včas přijmout opatření k zajištění důkazů. Funkcí této povinnosti je tedy vyjasnění situace [omissis]. Dopravci má být umožněno včas zajistit příslušné důkazy [omissis]. V případě, že dopravce má o poškození nebo zpoždění povědomí, tato povinnost odpadá, neboť smyslem a účelem oznámení škody je co nejdříve dopravce o této škodě informovat a umožnit mu tak zahájit šetření, proto by se oznámení škody v případě povědomí dopravce rovnalo pouhé formalitě [omissis]. Situaci dopravce v případě poškození zavazadla na straně jedné a jeho opožděného dodání na straně druhé je nutno chápat rozdílně: V případě včasného dodání zavazadla, avšak nevědomosti o jeho poškození, by dopravce vycházel z toho, že přepravní smlouva byla bezchybně naplněna. V případě poškození má tedy pochopitelný zájem, aby byl rychle informován o opaku, neboť pouze tak je schopen zajistit příslušné důkazy. Jedná-li se však již o opožděné dodání, musí počítat s tím, že již z tohoto důvodu budou vůči němu vzneseny nároky spojené se zpožděním. Již z tohoto důvodu bude usilovat o zajištění příslušných důkazních prostředků. Jeví se také jako pochopitelné, že v případě opožděného dodání je pravděpodobnost poškození vyšší. Také z tohoto důvodu bude v zájmu dopravce, aby si zajistil důkazní prostředky. Požadavky na příjemce, aby velmi rychlou kontrolou přepravovaného zboží a příslušně rychlým oznámení škody dopravci vyjasnil, že vůči němu mohou být vzneseny nároky na náhradu škody, nejsou v případě předchozího porušení smlouvy o letecké přepravě dány stejnou měrou, jako v případě včasného splnění smlouvy o letecké přepravě. Mnoho aspektů tedy hovoří pro to, aby v případě zpoždění postačovalo oznámení do 21 dnů také v případě poškození zavazadla. Odvolací soud má za to, že není zjevné, proč by měl mít letecký dopravce zájem na tom, aby v případě zpoždění, jako je tomu v projednávané věci, byl informován o škodě vzniklé v důsledku zpoždění až během 21 dní, o poškození zavazadla však již během sedmi dní. Na druhou stranu však argument rovného zacházení s cestujícími hovoří pro to, aby byla lhůta pro podání stížnosti v případě škody vzniklé v důsledku zpoždění chápána pro všechny cestující jednotně, neboť z pohledu cestujících není zjevný důvod, proč by cestující v případě opožděného dodání měl mít podstatně delší lhůtu pro podání stížnosti na škodu v důsledku poškození.

Závěrečné poznámky

Výsledek předmětného řízení závisí na výkladu čl. 31 odst. 2 a odst. 4. Ze skutkových okolností vyplývá, že žalobkyně vznesla stížnost mimo lhůtu sedmi dní, avšak v rámci lhůty 21 dní. V případě, že by za okolností projednávané věci

musela být použita sedmidenní lhůta, znamenalo by to podle čl. 31 odst. 4 vyloučení žaloby vůči žalované a tedy její zamítnutí.

[*omissis*] [oprávnění k předložení žádosti]

[*omissis*] [přerušování řízení]

Bezirksgericht Schwechat, (Okresní soud ve Schwechatu) [*omissis*]

Schwechat, 13. února 2020

[*omissis*]

[*omissis*]

PRACOVNÍ DOKUMENT